

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет
Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України
Інститут демографії та проблем якості життя НАН України (м. Київ)
Інститут економіки промисловості НАН України (м. Київ)
Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України», Волинський обласний центр зайнятості
Головне управління статистики у Волинській області
Київський національний університет будівництва і архітектури
ДННУ «Академія фінансового управління» (м. Київ), Хмельницький національний університет
Державний університет економіки і технологій (м. Кривий Ріг)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця)
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (м. Луцьк)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академ. С.Дем'янука (м. Рівне)
Державний університет «Житомирська політехніка» (м. Житомир)
Мукачівський державний університет (м. Мукачеве)
Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (м. Люблін, Польща)
Управління статистики у Жешуві (м. Жешув, Польща), Академія Замойська (м. Замость, Польща)
Національна торгово-промислова палата у Варшаві (м. Варшава, Польща)
Фундація «Інститут сталого розвитку» (м. Варшава, Польща)
Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)
Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литва)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

IX Міжнародна науково-практична конференція

Луцький національний технічний університет

15 грудня 2023 року

Частина 2

THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS MANAGEMENT

9 th international scientifically-practical conference

Lutsk National Technical University

15 December, 2023

Part 2

Луцьк – 2023

УДК 338.24 : 330.342 (063)

А 43

ББК 65.050 : 65.013

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, директор ГО «Європейський аналітичний центр»;

Черчик Л.М. – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету (протокол № 5 від 28 грудня 2023 р.)

А 43 Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 1. Луцьк, 15 груд. 2023 р., Луцьк: ЛНТУ, 2023. 267 с.

The actual problems of social and economic systems management : 9 th international scientifically-practical conference, Part 2. December 15, 2023, Lutsk: LNTU, 2023. 267 p.

Збірник містить матеріали учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; управління державними фінансами та інвестиційного забезпечення відбудови України, регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також економіки довкілля та природних ресурсів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Луцький національний технічний університет, 2023

Степанова Е.Р.

к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної економіки

Клизуб О.О.

аспірант кафедри соціальної економіки

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ КОЛИШНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

За час повномасштабної війни несприятливі умови для працевлаштування ветеранів склалися і безпосередньо на ринку праці України. За даними Work.ua, до повномасштабного вторгнення рф в Україну на платформі було понад 100 000 вакансій. З початку вторгнення кількість вакансій зменшилась більш ніж у 10 разів. Третина бізнесів повністю або майже повністю припинила свою роботу. Конкуренція шукачів роботи зросла більш ніж у п'ять разів. Починаючи з квітня 2022 року, ринок праці розпочав поступове відновлення та досяг свого піку в жовтні 2022 року – 56 719 вакансій, що становило понад 50% від довоєнного рівня. Новим викликом стали масовані ракетні обстріли, відключення електроенергії та перебої зі зв'язком, що мало безпосередній вплив на бізнес в Україні. Адаптувавшись до нових змін, український ринок праці увійшов в новий 2023 рік із рекордними показниками. У травні 2023 року кількість пропозицій роботи на Work.ua перетнула позначку 90 000 вакансій, що становило 90% від довоєнного рівня. Що стосується конкуренції шукачів, то вона вже досягла довоєнного показника [1].

Колишні військовослужбовці мають низку пільг, переваг та соціальних гарантій у трудовій діяльності, що передбачені чинним законодавством.

Розглянемо основні гарантії та пільги з питань працевлаштування колишніх військовослужбовців[3].

1. Повернення на робоче місце, яке зберігалось на час служби. За працівниками, призваними на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, під час мобілізації, на особливий період, за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи і посада на підприємстві, в установі, організації, фермерському господарстві, сільськогосподарському виробничому кооперативі незалежно від підпорядкування та форми власності і у фізичних осіб – підприємців, у яких вони працювали на час призову (ч. 3 ст. 119 КЗпП).

2. Сприяння у працевлаштуванні. Відповідно до Закону про зайнятість населення до категорій громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, належать: молодь, яка звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (протягом шести місяців після закінчення або припинення служби) і яка вперше приймається на роботу (п. 4 ч. 1 ст. 14); учасники бойових дій, зазначені у пп. 19-21 ч. 1 ст. 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (п. 8 ч. 1 ст. 14). Додаткові гарантії передбачають, у тому числі, виплату компенсації роботодавцям за наймання цих категорій громадян, що визначено ст. 26 Закону про зайнятість населення.

3. Громадянам України віком від 15 до 28 років після звільнення із строкової військової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу або альтернативної (невійськової) служби надається перше робоче місце на строк не менше двох років (ч. 1 ст. 197 КЗпП).

4. Переважне право на збереження робочого місця в разі скорочення. За рівних умов продуктивності праці і кваліфікації перевага в залишенні на роботі в разі скорочення чисельності чи штату працівників надається, зокрема, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (п. 5 ч. 3 ст. 42 КЗпП); працівникам з числа колишніх військовослужбовців строкової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу та осіб, які проходили альтернативну (невійськову) службу, — протягом двох років з дня звільнення їх зі служби (п. 9 ч. 3 ст. 42 КЗпП).

5. Особливі умови обслуговування у службі зайнятості. Особи, звільнені з військової служби після участі у проведенні антитерористичної операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України, беруться на облік у центрі зайнятості та мають право на першочергове отримання послуг центру зайнятості. Право на першочергове отримання послуг також мають особи, звільнені з військової служби, які були мобілізовані під час воєнного стану до Збройних сил, а також особи, які брали участь у заходах підготовки та виконанні завдань територіальної оборони як добровольці Сил територіальної оборони Збройних сил, члени добровольчих формувань територіальних громад (п. 9 Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, затвердженого постановою КМУ від 19.09.2018 р. № 792).

Отже, як ми бачимо, процес адаптації людини до нових умов життя досить часто виявляється для неї драматичною подією, яка зачіпає всі сфери її життєдіяльності. Пристосування до мирного життя учасників бойових дій у суспільстві ускладнюють проблеми подальшого працевлаштування, не конкурентоспроможність, що часто формують свого роду комплекс неповноцінності перед цивільним життям, необхідністю пошуку роботи і новою діяльністю, посилюють страх змін, відчуття приреченості [2].

У абсолютної більшості таких співробітників відзначається негативне ставлення до представників влади і держави. Вони вважають себе обдуреними і відчують бажання зігнати злість, що накопичилася за безглузде кровопролиття, загибель і приниження як своє, так і товаришів, або цілих підрозділів. Для таких людей можливі суїцидальні спроби, асоціальна поведінка, алкоголізація як відхід від реальності і, як результат – конфлікт із суспільством, друзями, родичами, членами сім'ї, невинуватим тяжінням до ризику тощо.

1. Що треба знати, коли працевлаштовуєте колишнього військовослужбовця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrmilitary.com/2021/10/viskovyi-na-roboti.html>

2. Особливості працевлаштування і адаптації учасників військових дій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iqholding.com.ua/articles/osoblivosti-pratsevlashtuvannya-i-adaptatsii-uchasnikiv-viiskovikh-dii>

3. 5 гарантій у сфері зайнятості для звільнених з військової служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://profpressa.com/news/5-garantii-u-sferi-zainiatosti-dlia-osib-zvilnenikh-z-viiskovoyi-sluzhbi>

Стеніна В.С.

студентка 4-го курсу освітнього ступеня «бакалавр», спеціальність 072;

Ляшок Н.Ю.

к.е.н., доцент, доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Луцьк, Україна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Вивчення соціально-економічних наслідків війни для населення України є надзвичайно актуальним завданням, оскільки Україна впродовж останніх років переживає